

Werk

Label: Other

Jahr: 1959

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311157X_0084|log192

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

Počátkem června t. r. dlel v Praze po několik dnů na pozvání ministerstva školství a kultury mladý polský matematik JAN MYCIELSKI z Vratislavi. Dne 10. června přednášel v matematické obci pražské na téma „O jistých užitích topologické metody kategorie“. Referoval o velmi obecných výsledcích vlastních resp. svých spolupracovníků, které se týkají tzv. paradoxních rozkladů koulí v euklidovských prostorech, a o bodových množinách (v euklidovských prostorech) invariantních až na isometrii vůči přidání resp. ubrání libovolného spočetného množství bodů. Tím jsou značně rozšířeny a prohloubeny známé výsledky Hausdorffovy a Sierpiňského.

Redakce

ZASEDÁNÍ MEZINÁRODNÍHO PORADNÍHO KOMITÉTU PRO BÁDÁNÍ V EXAKTNÍCH A PŘÍRODNÍCH VĚDÁCH UNESCO V GIESSENU 1959

4. department UNESCO má na starosti exaktní a přírodní vědy. V jeho čele stojí od roku 1958 prof. KOVDA ze Sovětského svazu. Před ním byl ředitelem prof. AUGER z Paříže. K departmentu je připojen Mezinárodní poradní komitét, plným jménem „Comité consultatif international de la recherche dans le programme des sciences exactes et naturelles de l'UNESCO“. Tento komitét se schází každý rok a jeho úkolem je posoudit zprávu o činnosti v minulém roce, posoudit plány pro činnost v roce budoucím a usnést se na doporučeních týkajících se těchto plánů pro ředitele 4. departmentu nebo pro generálního ředitele UNESCO. Letos se schůze komitétu konala ve dnech 20. až 25. dubna 1959 v Giessenu v Hessensku (Něm. spol. republika). Vlastně se nekonala ani v Giessenu, nýbrž v Hessenské sportovní škole v Grünbergu, 28 km od Giessenu.

Poradní komitét má 12 členů z těchto států: Argentina, Československo, Francie, Indie, Indonesie, Itálie, Kanada, Německá spolková republika, Pakistan, SSSR, Spojené státy americké, Švédsko. Za Československo se účastnil zasedání pisatel těchto řádek.

Úlohu připravit řádně program jednání, jeho jednotlivé body, po případě připravit i návrhy na jednotlivá řešení bylo úlohou ředitele 4. departmentu prof. Kovdy, který vnesl do jednání nového ducha a přišel s některými novými koncepcemi práce a úkolů 4. departmentu. Proto bylo jednání velmi živé. UNESCO je mezinárodní organizace, v níž jsou zastoupeny vlády. Naproti tomu v „International Council of Scientific Unions“ zkráceně ICSU jsou zastoupeny vědecké unie a v nich opět národní komitáty pro příslušnou vědu v jednotlivých státech. Ty jsou pokládány za nevládní organizace. Po celé jednání se vlekla jako červená nit diskuse o tom, zda UNESCO má financovat samostatné badatelské úkoly, které jsou řízeny zvláštními komitáty, v nichž jsou přímo zástupci vlád, tedy vlastní vědecké plány UNESCO, nebo má toto činit jen výjimečně a podporovat převážně a hlavně vědecké práce plánované tzv. nevládními organizacemi, tj. ICSU a vědeckými uniemi.

Prof. Kovda (řed. 4. dep.) byl toho mínění, že UNESCO má financovat vlastní vědecké projekty, což by si byli přáli úplně odbourat někteří jiní zástupci, především STEACIE (Kanada) a ARWOOD (USA). S míněním Kovdovým souhlasil GIORDANI (Itálie) a pisatel těchto řádek. Ostatní se klonili více na tu či onu stranu.

Prof. Kovda podal přehled financí 4. departmentu. Roční jeho rozpočet činí přes 6 mil. dolarů a nejsou vyhlídky do budoucnosti na jeho velké zvětšení, nejvýše tak o 6 procent.

Činnost 4. departmentu je velmi rozmanitá. Týká se např. zemědělství a meliorací ve vlhkých tropických oblastech, zemědělství a meliorací v suchých oblastech, oceanografie, biologie buňky a pěstování laboratorních zvířat; výzkumu mozku, vědecké dokumentace. Uvedu v dalším podrobněji jen problémy matematické a fyzikální.

1. Základní výzkum v jaderné fyzice.

Hlavní činnost UNESCO v tomto oboru patří již minulosti. UNESCO uspořádalo velkou konferenci o jaderné fyzice v Ženevě a vyvolalo v život CERN („Centre européen des recherches nucléaires“). CERN má dnes zajištěnou samostatnou existenci. Staví v Ženevě velký urychlovač. Spolupracuje s UNESCO. Tím že UNESCO vyvolalo v život tyto instituce, pomohlo této vědní disciplíně při jejích počátečních potížích a vytvořilo předpoklady pro její další rozvoj. Tím úloha UNESCO v této oblasti končí.

Prof. Kovda se však domnívá, že by nebylo správné, aby fyzika úplně vypadla z programu UNESCO. Bylo by ovšem potřebí rozšířit program na celou fyziku, nejen na fyziku jadernou. Bylo by snad nejlépe uspořádat v budoucnosti dvě nebo tři kolokvia o dobře vybraných fyzikálních tématech. Zastánci nevládních organizací byli toho mínění, že tato věc by se měla přenechat fyzikální unii.

2. Zpracování informací a elektronické počítání.

UNESCO uspořádalo velkou konferenci, která se bude konat v Paříži od 15. do 20. června 1959. Přispělo na tuto konferenci 50 000 dolarů. Účast se odhaduje na 2000 osob. Budou 4 plenární schůze a řada kolokvií o speciálních tématech, na nichž přirozeně bude menší počet zájemců. V době konference bude uspořádána výstava počítačích strojů a jiných podobných zařízení, a to pod patronací UNESCO, avšak bez jeho finančního přispění.

Na konferenci se bude jednat též o ustanovení Federace pro numerické počítání („International Federation of Computers Societies“). Ve Federaci mají být zastoupeny jednotlivé státy. Příspevek do Federace bude dobrovolný, avšak nejméně 200 dolarů za zemi a za rok. UNESCO plánuje pro začátek roční subvenci 5000 dolarů, ale to skutečně jen pro začátek. Později přestane Federaci podporovat.

Další důležitá činnost UNESCO v tomto oboru je to, že UNESCO zřizuje „Mezinárodní výpočtové středisko“ v Římě (Centre international du calcul).

Na mou otázku o problému výchovy vědeckého personálu pro počítačací stroje bylo sděleno, že tato otázka byla vyloučena z programu konference, protože ji nelze dobře diskutovat ve shromáždění tak velikém. Po konferenci bude se konat v Paříži od 22. června 1959 menší konference, která bude mimo jiné jednat též o výchově osob pro obsluhu velkých počítačích strojů. Konferenci pořádá Centre international du calcul. Prý byly pozvány všechny „institutions correspondantes du Centre“.

3. Výzkum mimozemského prostoru. (Exploration of extra-terrestrial space.)

Tento obor má velký aktuální význam. Proto zde byla debata velmi živá a zastánci UNESCO a zastánci tzv. nevládních organizací se zde srazili nejprudčeji.

Otázkami výzkumu mimozemského prostoru se zabývají tyto organizace:

1. Committee for space research (dále jen Cospar) ustanovené od ICSU. V tomto komitétu jsou zástupci jednotlivých mezinárodních unií, kterých se to týká, dále zástupci těch států, které vypouštějí výškové rakety a družice.
2. Tvoří se právě komitét v OSN.
3. Je zde Mezinárodní astronautická federace.

Prof. Kovda řekl, že je to problém velké důležitosti pro lidstvo. UNESCO nemá však na to prozatím prostředky. Myslí, že nejlepší cesta by byla pečlivé studium skutečné dnešní situace v tomto problému. V tomto směru by byla na místě velmi úzká spolu-